

Weert

A

B

C

N

O

M

L

D

E

F

G

Afkorting van de route

K

J

H

I

Inleiding

Het traject van de IJzeren Rijn loopt na Roermond van Weert via Cranendonck (Budel-Dorplein en Budel-Schoot) naar het Belgische Hamont en zo Via Achel naar Neerpelt, waar het aansluit op het reguliere Belgische spoorwegnet voor personen- en goederenvervoer.

Tweemaal per week gaat er een goederentrein met zinkerts vanuit Neerpelt naar de Zinkfabriek in Budel-Dorplein.

Aangezien het niet mogelijk is om in verband met de veiligheid direct langs de spoorweg te wandelen en om de afstanden redelijk te houden is er voor gekozen om twee wandelingen uit te zetten. Deze zijn onderling wel verbonden zodat liefhebbers van grote afstanden beide kunnen lopen en zo ook aan hun trekken komen.

Eén wandeling vertrekt bij station Weert en is ongeveer 12 km lang (afgekort 5 km). De andere vertrekt bij de kerk van Budel-Dorplein, voert langs o.a. Budel-Schoot en telt ongeveer 10 km. Het gedeelte van de spoorlijn van de Zinkfabriek tot aan de spoorbrug in Weert wordt momenteel niet gebruikt en leidt o.a. langs het recreatiepark "De Weerterbergen". Tijdens de wandeling komt u langs dit park en krijgt u verder allerlei informatie over de bezienswaardigheden op deze route.

Wanneer u vertrekt vanuit Budel-Dorplein is er meer aandacht voor de Zinkfabriek waarvoor de IJzeren Rijn nu tweemaal per week zijn functie vervult en voor zaken die daarmee in verband staan. In de wandelingen zijn vijf overgangen over de IJzeren Rijn opgenomen. Vanuit deze punten worden de trajecten en bijzonderheden aangegeven langs de spoorlijn. Het zicht en de afstand zijn dusdanig en zonder obstakels, dat deze punten elkaar als het ware overlappen.

Om u het gebied te laten zien waardoor nu geen (personen)treinen rijden, zijn deze twee wandelingen uitgezet. Zoals al gezegd is tussen deze twee wandelingen een verbindende route uitgezet.

Bezienswaardigheden tijdens wandeling vanaf Station Weert:

A. Station Weert:

In 1913, bij de aanleg van de verhoogde spoordijk voor de lijn Eindhoven-Weert, werd dit stationsgebouw ontworpen door architect dr. ir. G. van Heukelom voor het bouwbureau van de Staatsspoorwegen. Van Heukelom was een navolger van Berlage en ontwierp verder o.a. de stations in Schin op Geul en Heerlen en de Tapijn Kazerne te Maastricht. Het stationsgebouw is een rijksmonument.

B. Tunnel Louis Regoutstraat:

Deze tunnel werd in 1913 aangelegd door de Maatschappij tot Exploitatie van Staatsspoorwegen. Boven de ingang van de tunnel aan de stationszijde werd in 1949 het beeld van St. Raphaël van Cor van Geleuken aangebracht. Dit gebeurde bij gelegenheid van de elektrificatie van de lijn Eindhoven-Maastricht.

C. Spoorberg:

De spoorberg werd aangelegd in 1913 en er werd zand gebruikt uit de afgraving 'IJzeren Man'. Hiermee was de basis gelegd voor het latere stedelijk openluchtbad. De 'IJzeren Man' werd vernoemd naar de graafmachine die toen werd ingezet voor de afgraving.

Op de spoorberg lag een groot gebouw van het transportbedrijf 'Van Gendt en Loos' voor administratie en opslag.

Hier werden de per spoor aangevoerde goederen overgeladen op andere transportmiddelen voor verdere verdeling binnen de regio Weert.

D. Spoorbrug:

Aanvankelijk was dit een lage draaibrug (1879). Als er geen treinen werden verwacht was de brug geopend voor het scheepvaartverkeer. In 1913 werd de brug bij de aanleg van de spoorlijn Eindhoven-Weert vervangen door een vierbogige hooggelegen constructiebrug. Deze laatste brug werd in mei 1940 door Nederlandse troepen opgeblazen. De daarna en in 1944 aangelegde noodvoorzieningen werden vlak voor 1949 (elektrificatie spoorlijn) vervangen door de huidige brug.

E. Aftakking IJzeren Rijn:

Aan het einde van de spoorbrug ziet u de wissels die de lijn Budel-Weert (IJzeren Rijn), komend van links laat aansluiten op de lijn Eindhoven-Weert, komend van rechts. Het benodigde zand voor de verhoging van de IJzeren Rijn, zodat deze kon aansluiten op de lijn Eindhoven-Weert, was afkomstig van de zandafgraving het 'Tranchee', het huidige park 'Weerterbergen'.

F. Kazemat Peel-Raam Linie:

Deze kazemat (Rijksmonument) is onderdeel van de Peel-Raamstelling. Deze linie werd (na de Maaslinie) vóór de Tweede Wereldoorlog ingericht als verdedigingslinie met in het noorden het riviertje de Raam, daarna de Peel en ten slotte de Zuid-Willemsvaart als natuurlijke

obstakels en een groot aantal kazematten als onderkomens voor militairen. Door een omtrekkende beweging (via het Belgische Lozen) van de Duitsers in 1940, hebben de kazematten bij Weert toen geen 'dienst' gedaan.

G. Spoorwegviaduct IJzeren Rijn:

Deze tunnel is in 1913 gebouwd omdat de 'IJzeren Rijn' hoger kwam te liggen om zo aan te kunnen sluiten op de spoorweg Eindhoven-Weert en de nieuwe spoorbrug. Gezien het monumentale karakter is de tunnel op de Monumentenlijst geplaatst.

H. Urnenveld Boshoverheide:

Het urnenveld is met een omvang van ongeveer 20 ha. het tot nu grootste van Noordwest Europa. In het noordelijke deel, dat toegankelijk is door het fiets- en wandelpad, liggen op een gebied van 6 ha. ongeveer 150 zichtbare grafheuvels. Langs de route staan 4 infozuilen met nadere informatie over het gebied. Bij de toegang tot het terrein is een bord geplaatst met algemene informatie.

I. Spoorwegovergang:

Als u staand op de spoorwegovergang naar links kijkt dan ziet u het gebied dat onder de Europese Habitat of Vogelrichtlijn valt. Een dergelijk gebied is belangrijk voor zeldzame vogels. De IJzeren Rijn loopt iets verder langs de terreinen van de zinkfabriek (links van de spoorlijn). Bij goede weersomstandigheden kunt u kijken tot aan de spoorwegovergang Fabrieksstraat in Budel-Dorplein. Naar rechts kijkt u tot aan de aftakking van de IJzeren Rijn bij de spoorbrug.

J. Recreatiepark "De Weerterbergen":

Waar zich nu het Recreatiepark 'De Weerterbergen' bevindt, lag tot ca. 1985 buitenverblijf 'Het Tranchee' voor de leerlingen van het internaat van het Bisschoppelijk College. Centraal hierin lag een grote waterplas die werd uitgegraven om met het gewonnen zand in 1913 de IJzeren Rijn te laten aansluiten op de spoorbrug. Na de verkoop van 'Het Tranchee' werd hier in meerdere fases het recreatiepark 'Weerterbergen' aangelegd.

K. Veldkruis Blaakvenweg:

Dit kruis heeft een nauwe relatie met het veldkruis dat na restaurant 'Blaakven' links van de weg staat. In de vorige eeuw was dat kruis erg vervallen. De familie Russel, industriëlen uit Weert, bood toenmalig deken Souren aan hier een nieuw kruis te plaatsen. De deken liet echter het oude kruis restaureren en daarna herplaatsen. Daarop zette in 1933 de familie Russel dit kruis aan het begin van de Blaakvenweg neer.

L. O.L.Vrouw kapel:

Deze kapel werd in 1921 gebouwd door buurtbewoners. Dit als vervanging van een in de nabijheid gelegen O.L.Vrouw van Bijstandkapel die moest verdwijnen bij een reconstructie van de toenmalige Boshoverweg. In het midden van de vorige eeuw werd de kapel vooral in de mei- en oktobermaand druk bezocht. Familieleden van jongemannen die tijdens de Tweede Wereldoorlog in Duitsland waren tewerkgesteld of familie van jongens die hun dienstplicht vervulden in Indonesië zochten hier vaak steun.

M. Odakapel en Boshoverschans:

Dit gebied is aangewezen tot gemeentelijk beschermd dorpsgezicht. De Boshoverschans vormt waarschijnlijk het oudste element hier. Deze omgrachte vluchtschans stamt uit de eerste helft van de 17^e eeuw en de St. Odakapel wordt pas vermeld in 1722 op deze plaats. Bij de schans van Boshoven is de historische landschappelijke ligging aan de zuid- en westzijde goed behouden gebleven. Deze schans is de best bewaard gebleven historische boerenschans van Nederland.

N. Voormalig industrieterrein:

Aan de linkerkant ligt een van de oudste Weerter industrieterreinen. Bij het wooncomplex, daar waar het bronzen beeld van Truus Coumans staat, was een exportslagerij gevestigd. Onder de naam Limco werd landelijke bekendheid opgebouwd en vonden vele Weertenaren er werk. Ook de aluminiumfabriek Artola lag hier. Een fabriek waar o.a. fluitketels werden vervaardigd.

O. Voormalig Station Weert:

Het eerste station van Weert (1879-1913), dat dienst deed voor de op maaiveld gelegen 'IJzeren Rijn', bevond zich op de parkeerplaats langs de Parallelweg ter hoogte van de Wilhelminastraat, die toen 'Statiepaedje' heette. Aangezien de 'Grand Central Belge' deze lijn exploiteerde vertoonde dit stationsgebouw veel gelijkenis met de stations in Neerpelt, Hamont en Budel-Schoot.